

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem Sabiedrisko
pakalpojumu regulēšanas
komisijas 2013.gada 26.jūnija
lēmumā Nr.1/4 "Tīkla kodekss
elektroenerģijas nozarē"

2019.gada 24.oktobrī
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums.....	3
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums	3
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas.....	4
3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	4

Pielikumā: Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē"".

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē"" (turpmāk – Projekts), kas ietver:

- noteikumus aizsardzības pakalpojuma sniedzēju un atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbībai;
- prasības elektroiekārtu atbilstības nodrošināšanas procesam un atbilstības testu atskaites noformēšanai, kā arī elektroiekārtu pārbaūžu veikšanas kārtību;
- noteikumus tirgus darbību apturēšanai, atjaunošanai un nebalansa norēķinus, kas piemērojami nebalansa norēķinu periodiem, kuros bija apturētas tirgus darbības, pamatojoties uz Regulas Nr.2017/2196 36.panta 1.punktu un 39.panta 1.punktu, kā arī norēķinus kontrolētās dispečervadības īstenošanas laikā.

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 4.panta otro daļu Regulators apstiprina pārvades sistēmas operatora izstrādāto Tīkla kodeksu, kurā nosaka elektroenerģijas sistēmas vadības un lietošanas kārtību un tirgus dalībnieku darbības.

Projektā noteiktā regulējuma spēkā stāšanās laiks plānots ne vēlāk kā līdz 2019.gada 30.novembrim.

Priekšlikumus un komentārus par Projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, **līdz 2019.gada 8.novembrim**.

Regulatora sagatavotais Projekts ir pievienots šā konsultāciju dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Projektā ir ietverti nepieciešamie nosacījumi, lai nodrošinātu, ka elektroenerģijas sistēmas operators veic savas funkcijas elektroiekārtu atbilstības uzraudzībā un ka prasības attiecībā uz elektroenerģijas sistēmas operatoru un sistēmas dalībnieku darbību ir saskaņotas ar Eiropas Komisijas 2016.gada 14.aprīļa Regulā Nr.2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (turpmāk tekstā – Regula 2016/631), Eiropas Komisijas 2016.gada 17.augusta Regulā Nr.2016/1388, ar ko izveido tīkla kodeksu par pieprasījuma pieslēgumu (turpmāk – Regula 2016/1388) un Eiropas Komisijas 2017.gada 24.novembra Regulā Nr.2017/2196, ar ko izveido tīkla kodeksu par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli elektrosistēmā (turpmāk – Regula 2017/2196) noteikto:

1. Lai elektroenerģijas sistēmas operatori varētu nodrošināt darbības drošību, Regulatora 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē" (turpmāk – Tīkla kodekss) ir noteikts elektroiekārtu atbilstības nodrošināšanas process. Elektroiekārtu atbilstības nodrošināšanas procesam jābūt atbilstošam un samērīgam. Lai nodrošinātu Tīkla kodeksā noteikto elektroiekārtu atbilstības nodrošināšanas prasību pietiekamību un atbilstību Regulai 2016/1388 un Regulai 2016/631, Projektā papildinātas un precizētas prasības elektroiekārtu pārbaudēm, nosakot dažādas prasības elektroenerģijas sistēmai pieslēdzamai jaunai elektroiekārtai, modificētai elektroiekārtai, elektroenerģijas ražošanas modulim, kas ir pieslēgts elektroenerģijas sistēmai līdz 2016.gada 17.maijam, kā arī galalietotāja elektroiekārtai, kas ir pieslēgta elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmai līdz 2016.gada 17.maijam. Vienlaikus ir arī noteikts elektroenerģijas sistēmas operatoru pienākums informēt elektroenerģijas sistēmas dalībniekus par elektroiekārtas pārbaudi, ja tā var nelabvēlīgi ietekmēt tos.

2. Regulas 2017/2196 4.panta 2.punkta a) un b) apakšpunkts paredz, ka elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram ir jāiesniedz Regulatoram apstiprināšanai noteikumi, kas nosaka aizsardzības pakalpojumu sniedzēju darbību uz līguma pamata saskaņā ar šā panta 4.punktu, un noteikumi, kas nosaka atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbību uz līguma pamata saskaņā ar šā panta 4.punktu. Regulas 2017/2196 4.panta 4.punkts paredz, ka noteikumus, kas nosaka aizsardzības pakalpojuma sniedzēju un atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbību, ietver valsts tiesiskajā regulējumā vai nosaka līgumiski.

Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operators akciju sabiedrība "Augstsprieguma tīkls" (turpmāk – AS "Augstsprieguma tīkls") 2019.gada 27.augustā iesniedza Regulatoram priekšlikumu noteikumiem, kas nosaka aizsardzības un atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbību uz līguma pamata saskaņā ar Regulas 2017/2196 4.panta 2.punkta a) un b) apakšpunktu kā grozījumus Tīkla kodeksā.

Projektā ietvertais regulējums:

- precizē termina "normāls optimizēts darbības režīms, kad jānodrošina elektroenerģijas sistēmas darbības atjaunošana" skaidrojumu;
- nosaka prasības aizsardzības un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem;
- nodrošina atbilstību Regulas 2017/2196 terminoloģijai.

3. Regulas Nr.2017/2196 4.panta 2.punkta e) un f) apakšpunkts paredz, ka pārvades sistēmas operatoram ir jāiesniedz apstiprināšanai kārtība, kādā aptur un atjauno tirgus darbības saskaņā ar šīs Regulas 36.panta 1.punktu, un īpaši noteikumi nebalansa norēķiniem un balansēšanas enerģijas norēķiniem tirgus darbību apturēšanas gadījumā saskaņā ar šīs Regulas 39.panta 1.punktu.

AS "Augstsprieguma tīkls" 2019.gada 4.septembrī iesniedza Regulatoram priekšlikumu noteikumiem tirgus darbību apturēšanai, atjaunošanai un norēķiniem tirgus darbības apturēšanas un kontrolētas dispečervadības īstenošanas periodā.

Projektā ietvertais regulējums nosaka:

- tos apstākļus, kuri var būt par pamatu tirgus darbības apturēšanai;
- elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora darbības tirgus darbību apturēšanas laikā;
- koordinācijas prasības tirgus darbības apturēšanas un atjaunošanas laikā;
- nosacījumus elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora un tirgus dalībnieka savstarpējiem norēķiniem balansēšanas tirgus apturēšanas laikā un norēķinus kontrolētās dispečervadības īstenošanas laikā.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Projekts izstrādāts sadarbībā ar AS "Augstsprieguma tīkls" un sadales sistēmas operatoru akciju sabiedrību "Sadales tīkls".

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Projektā ietvertais regulējums ietekmē elektroenerģijas sistēmas operatorus un elektroenerģijas ražotājus, nozīmīgus tīkla lietotājus, atjaunošanas un aizsardzības pakalpojuma sniedzējus, balansēšanas pakalpojuma saņēmēju, tirgus dalībniekus un regulēšanas pakalpojuma sniedzējus.

Priekšsēdētāja
p.i.
padomes loceklis

R. Irkļa

I. Birziņš

___.__.2019.

Nr. (prot. Nr. __, __)

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 “Tīkla kodekss elektroenerģijas
nozarē”**

*Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 4.panta otro daļu,
13.panta pirmo un piekto daļu, 13.¹panta trešo daļu, 25.panta
ceturto daļu, 36.panta ceturto daļu, 37.panta pirmo un ceturto daļu*

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 “Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē” (Latvijas Vēstnesis, 2013, 126.nr.; 2017, 254.nr.; 2018, 31.nr., 219.nr.; 2019, 110.nr.) šādus grozījumus:

- 1.1. izteikt 2.punktu šādā redakcijā:

- “2. Tīkla kodeksā lietoti šādi termini:

- 2.1. aizsardzības pakalpojums – pakalpojums, ar kuru tiek nodrošināta jaudas rezerve elektroenerģijas sistēmas drošumam vai elektroietaišu automātiku darbības uzturēšanai;

- 2.2. aizsardzības plāns – plāns, kurā ir noteikti visi nepieciešamie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai atjaunotu elektroenerģijas sistēmas stabilu darbības režīmu pēc tehnoloģiska traucējuma;

- 2.3. atbilstības simulācija – elektroiekārtas pārbaude, kuru veic ar matemātiskā aprēķina palīdzību;

- 2.4. atjaunošanas pakalpojums – pakalpojums, ar kuru tiek nodrošināta ģenerators palaišana bez ārējā sprieguma saņemšanas nodzīsumā stāvoklī esošas elektroenerģijas sistēmas darbības atjaunošanai;

- 2.5. atjaunošanas plāns – plāns, kurā ir noteikti nepieciešamie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai atjaunotu elektroenerģijas sistēmas stabilu darbības režīmu no nodzīsumā stāvokļa;

- 2.6. automātika – iekārtu kopums, kas iedarbojas uz elektroiekārtām noteiktā secībā bez cilvēka līdzdalības, iestājoties iepriekš noteiktiem nosacījumiem elektroenerģijas sistēmā;

- 2.7. ārkārtas situācija elektroenerģijas sistēmā – situācija, ko izraisījis incidents, dabas stihija vai citi apstākļi, kas radījuši sistēmas operatora vai elektroenerģijas ražotāja funkciju izpildes piespiedu daļēju ierobežojumu vai pārtraukumu, kas apdraud Enerģētikas likumā un Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto uzdevumu izpildi;

- 2.8. balansēšanas pakalpojuma saņēmējs – šā kodeksa izpratnē tirgus dalībnieks, kurš saņem balansēšanas pakalpojumu no pārvades sistēmas operatora;

- 2.9. balansēšanas tirgus – koordinētā balansēšanas apgabala pārvades sistēmas operatoru organizēti procesi, kas ir vērsti uz tirgbalstītu elektroenerģijas sistēmas balansēšanas vadību;
- 2.10. dispečervadība – process, kurā sistēmas operators saskaņā ar sistēmas operatora dispečeru vadības personāla dispečervadības instrukcijām nodod rīkojumu sistēmas dalībniekam ģenerētājienu, slodžu un tīkla elementu operatīvo stāvokļu un enerģētisko parametru izmaiņai;
- 2.11. dispečervadības grafika ģenerētājienu (turpmāk – DVGG) – atsevišķi komutējams elektrostacijas ģenerators ar uzstādīto jaudu, ne mazāku par 15MW, kas pievada attiecīgā sistēmas operatora tīklam elektroenerģiju atbilstoši dispečervadības grafikā noteiktiem termiņiem un elektroenerģijas apjomam, vai atsevišķi komutējamas elektrostacijas ar uzstādīto jaudu, mazāku par 15MW, kas tieši pieslēgtas pārvades sistēmai vai kas pieslēgtas sadales sistēmai, ja sistēmas operators, pamatojoties uz elektroenerģijas sistēmas stabilitātes aprēķiniem, var pierādīt, ka to ir nepieciešams iekļaut dispečervadības grafikā, lai nodrošinātu elektroenerģijas sistēmas stabilu darbības režīmu;
- 2.12. dispečervadības instrukcija – sistēmas operatora izdots dokuments, kurā ir noteiktas darbības un to secība, kas jāveic sistēmas dalībniekam, kura elektroietais pieslēgtas attiecīgā sistēmas operatora tīklam, un kurš ir neatņemama sistēmas pakalpojumu līguma sastāvdaļa;
- 2.13. dispečervadības rīkojums – sistēmas operatora norādījums sistēmas dalībniekam, kura elektroietais pieslēgtas attiecīgā sistēmas operatora tīklam;
- 2.14. elektroiekārtas pārbaude – elektroiekārtas raksturlielumu mērīšana un novērtēšana, atbilstības tests vai simulācija, lai noteiktu elektroiekārtas atbilstību tehniskajām prasībām, kā arī lai pārbaudītu elektroiekārtu darbības spējas pēc uzstādīšanas, remonta vai arī tās atbilstību izgatavotāja prasībām vai rekomendācijām, elektroiekārtu pieslēdzot sistēmas operatora elektrotīklam un visā elektroiekārtas darbības cikla laikā;
- 2.15. galapozīcija – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja paziņotais un pārvades sistēmas operatora apstiprinātais balansēšanas pakalpojuma saņēmēja plānotais elektroenerģijas daudzums par katru nebalansa aprēķina periodu, kas ietver korekcijas atbilstoši nebalansa aprēķina periodā nebalansa apgabalā veiktajiem palīgpakalpojumiem un ko izmanto nebalansa aprēķināšanai;
- 2.16. ģenerētājienu – atsevišķi komutējams elektrostacijas ģenerators un tā palīgiekārtas;
- 2.17. ģenerētājienu rīcības jauda – maksimālā jauda, izteikta MW, ko ģenerators spēj nodot sistēmā noteiktā laika momentā, ņemot vērā ģenerētājienu ierobežojumus vai ārējos apstākļus;
- 2.18. kontrolēta dispečervadība – dispečervadības process, kura mērķis ir elektroenerģijas sistēmas atgriešana normālā optimizētā darbības režīmā;
- 2.19. kontroluzskaites mēraparāts – mērīšanas līdzeklis vai mērīšanas līdzekļu sistēma elektroenerģijas daudzuma un pakalpojumu uzskaitēi, kuru izmanto, lai iegūtu datus par elektroenerģijas patēriņu, ja ar elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu šādus datus nav iespējams iegūt;

2.20. koordinētais balansēšanas apgabals – pārvades sistēmas operatoru, kuri ir vienojušies par savstarpēju sadarbību regulēšanas pakalpojumu apmaiņai un vienota balansēšanas tirgus organizēšanu, licences darbības zonas;

2.21. kV – kilovolti;

2.22. MW – megavati;

2.23. n-1 – kritērijs elektroenerģijas sistēmas drošuma plānošanai, kur “n” ir pārvades sistēmas iekārtu (tai skaitā līniju, transformatoru, šunta reaktoru, kondensatoru bateriju u.c.) un ģenerētājienu, ne mazāku par 15MW, skaits, kas pieļauj vienas minētās iekārtas atslēgšanās iespēju, rodoties tehnoloģiskam traucējumam, tādējādi neapdraudot elektroenerģijas sistēmas stabilu darbības režīmu;

2.24. nebalansa apgabals – elektroenerģijas lietotāju un ražotāju elektroenerģijas komercuzskaites vietas, kuras ņem vērā balansēšanas pakalpojuma saņēmēja radītā nebalansa aprēķināšanai;

2.25. nebalansa aprēķina periods – laika periods, par kuru aprēķina nebalansu; nebalansa aprēķina periods ir vienāds ar Latvijas teritorijā noteikto tirdzniecības intervālu;

2.26. nebalansa norēķini – finanšu norēķinu kārtība, saskaņā ar kuru pārvades sistēmas operators no balansēšanas pakalpojuma saņēmēja pērk vai pārdod elektroenerģiju, lai nodrošinātu elektroenerģijas sistēmas balansētu darbību;

2.27. nebalansa norēķinu administrēšana – pārvades sistēmas operatora veiktās darbības nebalansa norēķinu nodrošināšanai;

2.28. norēķinu periods – laika periods, par kuru veic norēķinus par balansēšanas pakalpojuma saņemšanu; norēķinu periods ir viens kalendāra mēnesis;

2.29. nebalanss – elektroenerģijas daudzums konkrētā nebalansa aprēķina periodā, kas aprēķināts balansēšanas pakalpojuma saņēmējam un kas atbilst starpībai starp piešķirto elektroenerģijas daudzumu, ko attiecina uz šo balansēšanas pakalpojuma saņēmēju, un šā balansēšanas pakalpojuma saņēmēja galapozīciju;

2.30. palīgpakalpojumu līgums – līgums, kuru sistēmas operators slēdz ar sistēmas dalībnieku vai citas valsts pārvades sistēmas operatoru par pakalpojumu, kas nepieciešams elektroenerģijas pārvades sistēmas balansēšanas darbības nodrošināšanai;

2.31. piešķirtais elektroenerģijas daudzums – pārvades sistēmā faktiski ievadītais vai no tās patērētais elektroenerģijas daudzums, kuru attiecina uz balansēšanas pakalpojuma saņēmēju tā nebalansa apgabalā radītā nebalansa aprēķināšanai;

2.32. pozīcija – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja paziņotais plānotais elektroenerģijas daudzums par katru nebalansa aprēķina periodu;

2.33. regulēšanas pakalpojums – palīgpakalpojums, kura ietvaros balansēšanas tirgus dalībnieki līgumā noteiktā kārtībā palielina vai samazina elektroenerģijas ražošanu to pārziņā esošajās elektroenerģijas ražošanas iekārtās, piegādā uzkrāto elektroenerģiju sistēmai vai sniedz pieprasījuma reakcijas pakalpojumu;

2.34. regulēšanas pakalpojuma sniedzējs – tirgus dalībnieks, kurš ar pārvades sistēmas operatoru ir noslēdzis palīgpakalpojuma līgumu par regulēšanas pakalpojuma sniegšanu;

2.35. spriegums – sprieguma efektīvā vērtība, kuru sistēmas operators uztur sistēmas dalībnieka elektroietaišu pieslēguma vietā;

2.36. tehnoloģiskais traucējums – elektroiekārtas bojājums, automātiska atslēgšanās vai piespiedu atslēgumi, elektroenerģijas sistēmas dalībnieka neplānoti atslēgumi vai netiek izpildītas elektroenerģijas kvalitātes prasības;

2.37. telemērīšana – attālināta datu iegūšana no elektroenerģijas sistēmai pieslēgtām iekārtām;

2.38. telesignalizācija – attālināta informācijas iegūšana par komutācijas iekārtu stāvokli;

2.39. televadība – attālināta elektroiekārtas stāvokļa maiņa;

2.40. uzskaites pakalpojuma sniedzējs – sistēmas operators vai tā pilnvarota juridiska vai fiziska persona, kura uzstāda un uztur uzskaites mēraparātus.”;

1.2. papildināt lēmumu ar 4.15.apakšpunktu šādā redakcijā:

“4.15. rakstveidā informēt sistēmas operatoru par elektroiekārtas modifikāciju, nosūtot plānoto darbu aprakstu un elektroiekārtas tehniskos parametrus pirms un pēc modifikācijas vismaz 60 dienas pirms modifikācija ir pabeigta.”;

1.3. izteikt 5.punktu šādā redakcijā:

“5. Sistēmas dalībnieks veic sistēmas dalībniekam piederošās elektroiekārtas, kura ir pieslēgta sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmai, pārbaudi. Sistēmas operatoram ir tiesības pieprasīt sistēmas dalībniekam veikt sistēmas dalībniekam piederošās elektroiekārtas, kura ir pieslēgta sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmai, pārbaudi. Sistēmas operators pēc iespējas ņem vērā sistēmas dalībnieka viedokli attiecībā uz elektroiekārtu pārbaudes veikšanas laiku.”;

1.4. izteikt 6.punktu šādā redakcijā:

“6. Pie elektroenerģijas sistēmas pieslēdzamai jaunai elektroiekārtai, modificētai elektroiekārtai un elektroenerģijas ražošanas modulim, kas ir pieslēgts elektroenerģijas sistēmai līdz 2016.gada 17.maijam, veic šā kodeksa 4.pielikumā noteiktās pārbaudes.”;

1.5. papildināt lēmumu ar 6.¹punktu šādā redakcijā:

“6.¹ Galalietotāja elektroiekārtai, kas ir pieslēgta pārvades sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmai līdz 2016.gada 17.maijam, veic šā kodeksa 5.pielikumā noteiktās pārbaudes.”;

1.6. papildināt lēmumu ar 6.²punktu šādā redakcijā:

“6.² Elektroiekārtu pārbaūžu veikšanas kārtību, prasības simulācijas matemātiskajiem modeļiem un atbilstības testu atskaites noformēšanai sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē.”;

1.7. izteikt 13.punktu šādā redakcijā:

“13. Par elektroiekārtas pārbaudi, ja tā var nelabvēlīgi ietekmēt sistēmas dalībnieku elektroiekārtas, sistēmas operators informē tos sistēmas dalībniekus, kuru elektroiekārtas ir pieslēgtas sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmai, ne vēlāk kā septiņas kalendārās dienas pirms plānotās elektroiekārtas pārbaudes. Par pārvades tīklā organizētu pārbaudi pārvades sistēmas operators sadales sistēmas operatoru informē vismaz 10 kalendārās dienas pirms plānotās pārbaudes. Sadales sistēmas operators nodrošina to sistēmas dalībnieku informēšanu, kuru elektroiekārtas pieslēgtas attiecīgai sadales sistēmai, publicējot informāciju savā tīmekļvietnē.”;

- 1.8. svītrot 34.1.2.apakšpunktā aiz vārdiem “nodrošināta elektroenerģijas sistēmas” vārdu “darbības”;
- 1.9. izteikt 35.13.apakšpunktu šādā redakcijā:
”35.13. izstrādā un nepieciešamības gadījumā precizē atjaunošanas un aizsardzības plānu;”;
- 1.10. papildināt lēmumu ar 35.17.apakšpunktu šādā redakcijā:
“35.17. lemj par tirgus darbību apturēšanu saskaņā ar Eiropas Komisijas Regulu 2017/2196 (ES), ar ko izveido tīkla kodeksu par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli elektrosistēmā (turpmāk – Regula Nr.2017/2196) un šā kodeksa 12.pielikumā noteiktajiem tirgus darbību apturēšanas noteikumiem.”;
- 1.11. papildināt lēmumu ar 36.4.apakšpunktu šādā redakcijā:
“36.4. slēdz līgumus ar sistēmas dalībniekiem par aizsardzības un atjaunošanas pakalpojumu sniegšanu.”;
- 1.12. izteikt 37.punktu šādā redakcijā:
“37. Nodrošinot aizsardzības un atjaunošanas pakalpojuma sniegšanu, ievēro šādus nosacījumus:
- 37.1. aizsardzības un atjaunošanas pakalpojumu sniegšanai izmantojamās elektroietaisies atrodas pārvades sistēmas operatora licences darbības zonā un spēj darboties sinhronā tīklā ar pārvades sistēmu;
- 37.2. aizsardzības pakalpojuma sniedzējs uztur jaudas rezerves elektroenerģijas sistēmas drošumam atbilstoši aizsardzības plānā minētajām prasībām. Jaudas rezervju apmēru nosaka pārvades sistēmas operators atbilstoši noslēgtajiem līgumiem ar citu valstu pārvades sistēmu operatoriem, un jaudas rezerves apmērs ir pieejams nepārtraukti visā līguma darbības laikā;
- 37.3. aizsardzības pakalpojuma sniedzējs nodrošina šādu minimālo prasību izpildi:
- 37.3.1. jaudas rezervju uzturēšanai izmanto elektroietaisies, kuru pilnas jaudas aktivizācijas laiks nepārsniedz 15 minūtes;
- 37.3.2. spēj nodrošināt pārvades sistēmas vajadzībām atbilstošu elektroietaisies darbību un tās pienācīgu uzturēšanu;
- 37.4. tehniskās prasības, kas piemērojamas aizsardzības pakalpojuma sniegšanai, nosaka aizsardzības pakalpojuma līgumā;
- 37.5. atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina šādu minimālo prasību izpildi:
- 37.5.1. atjaunošanas pakalpojuma sniegšanai izmantojamie barošanas avoti ir izvietoti līdz 150 km attālumā no Rīgas;
- 37.5.2. atjaunošanas pakalpojuma sniegšanai izmantojamais elektroenerģijas ražošanas modulis spēj nodrošināt sprieguma regulēšanas funkciju un tā sistēmas pieslēgumpunkta sprieguma līmenis ir 330 kV;
- 37.5.3. atjaunošanas pakalpojuma sniegšanai izmantojamo elektroenerģijas ražošanas moduli spēj palaist bez ārējā sprieguma saņemšanas ne vēlāk kā 60 minūšu laikā pēc pārvades sistēmas operatora dispečera rīkojuma saņemšanas;

37.5.4. iespēju pārvades sistēmas operatoram veikt elektroenerģijas sistēmas augšupēju spriegumu atkalpieslēgšanu atbilstoši elektroenerģijas sistēmas atjaunošanas plānā minētajām prasībām;

37.6. tehniskās prasības, kas piemērojamas atjaunošanas pakalpojuma sniegšanai, nosaka atjaunošanas pakalpojuma līgumā.”;

1.13. papildināt lēmumu ar 37.¹punktu šādā redakcijā:

“37.¹ Līgumu par aizsardzības un atjaunošanas pakalpojumu sniegšanu paraugus pārvades sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē.”;

1.14. svītrot 69.5.apakšpunktā vārdu “darbības”;

1.15. izteikt 4.pielikumu šādā redakcijā:

“4.pielikums
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
2013.gada 26.jūnija lēmumam Nr.1/4

Elektroiekārtu pārbaudes

1. Pie elektroenerģijas sistēmas pieslēdzamai jaunai elektroiekārtai un modificētai elektroiekārtai veic šādas pārbaudes:
  - 1.1. elektroenerģijas ražošanas modulim veic:
    - 1.1.1. elektroenerģijas ražošanas moduļa palaišanas un sinhronizācijas pārbaudi;
    - 1.1.2. elektroenerģijas kvalitātes mērījumus pieslēguma vietā (neattiecas uz A tipa elektroenerģijas ražošanas moduli);
    - 1.1.3. elektroenerģijas ražošanas moduļa darbības pārbaudi pieslēguma punktam tuva īsslēguma gadījumā (neattiecas uz sadales sistēmai pieslēgtu elektroenerģijas ražošanas moduli);
    - 1.1.4. atpakaļpieslēgšanas pēc saites atjaunošanas pārbaudi slodzes nomešanas gadījumā, ja pazaudēta saite ar sistēmas operatora elektroenerģijas sistēmu (neattiecas uz A un B tipa elektroenerģijas ražošanas moduļiem);
    - 1.1.5. izolētā režīma testu (C, D tipa elektroenerģijas ražošanas moduļiem, kuriem sistēmas operators pieprasa spēju darboties izolētā režīmā);
    - 1.1.6. pārbaudi attālinātai atslēgšanai no elektroenerģijas sistēmas;
    - 1.1.7. attālinātās atslēgšanas atbilstības simulāciju;
  - 1.2. sadales ietaisei, kas pieslēgta pārvades sistēmai, veic elektroenerģijas kvalitātes mērījumus pieslēguma vietā;
  - 1.3. pieprasījumietasei, kas pieslēgta pārvades sistēmai, veic:
    - 1.3.1. automātiskās atslodzes frekvences testu (pie frekvences izmaiņām);
    - 1.3.2. elektroenerģijas kvalitātes mērījumus pieslēguma vietā;
    - 1.3.3. pieprasījumietais darbošanās stacionārajā un dinamiskajā režīmā atbilstības simulāciju.
2. Elektroenerģijas ražošanas modulim, kas ir pieslēgts elektroenerģijas sistēmai līdz 2016.gada 17.maijam, veic šādas pārbaudes:

- 2.1. elektroenerģijas kvalitātes mērījumus pieslēguma vietā;
  - 2.2. elektroenerģijas ražošanas moduļa manuālās palaišanas un sinhronizācijas pārbaudi;
  - 2.3. elektroenerģijas ražošanas moduļa atslēgšanas no elektroenerģijas pārvades sistēmas ar automātisku sinhronizāciju ar elektroenerģijas pārvades sistēmu pārbaudi;
  - 2.4. turbīnas rotācijas ātruma ierobežotāja pārbaudi;
  - 2.5. turbīnas ātruma regulatora reakcijas pārbaudi;
  - 2.6. automātiskās ierosmes regulatora atbilstības pārbaudi;
  - 2.7. automātiskās ierosmes regulatora pārbaudi ar ieslēgtu un izslēgtu sistēmas stabilizatoru;
  - 2.8. elektroenerģijas ražošanas moduļa noslodzes un atslodzes ātruma pārbaudi;
  - 2.9. slodzes nomešanas elektroenerģijas ražošanas moduļa atteikuma gadījumā pārbaudi;
  - 2.10. minimālās ierosmes strāvas ierobežotāja pārbaudi;
  - 2.11. elektrotīkla frekvences regulēšanas pārbaudi;
  - 2.12. reaktīvās jaudas spējas saistībā ar mainīgu spriegumu pieslēgumpunktā profila (U-Q/Pmax profils) nodrošināšanas novērtēšanu;
  - 2.13. pārejas uz pašpatēriņa režīmu pārbaudi;
  - 2.14. elektroenerģijas ražošanas moduļa darbības pārbaudi elektroenerģijas sistēmas sprieguma izmaiņu gadījumos;
  - 2.15. elektroenerģijas ražošanas moduļa darbības pārbaudi elektroenerģijas sistēmas traucējumu gadījumos, tajā skaitā, elektroenerģijas ražošanas moduļa aktīvās jaudas ierobežošanas pārbaudi;
  - 2.16. elektroenerģijas ražošanas moduļa nemainīgas uzdotās reaktīvās jaudas vērtības nodrošināšanas pārbaudi.”;
- 1.16. papildināt lēmumu ar 12.pielikumu šādā redakcijā:

“12.pielikums
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
2013.gada 26.jūnija lēmumam Nr.1/4

Noteikumi tirgus darbību apturēšanai, atjaunošanai un nebalansa norēķiniem tirgus darbību apturēšanas un norēķiniem kontrolētās dispečervadības īstenošanas laikā

1. Noteikumi nosaka tirgus darbību apturēšanu, atjaunošanu, nebalansa norēķinus un norēķinus par balansēšanas elektroenerģiju, kas piemērojami nebalansa norēķinu periodiem, kuros bija apturētas tirgus darbības, pamatojoties uz Regulas Nr.2017/2196 36.panta 1.punktu un 39.panta 1.punktu, kā arī norēķinus kontrolētās dispečervadības īstenošanas laikā.
2. Pirms lēmuma par tirgus darbības apturēšanu pieņemšanas pārvades sistēmas operators veic nepieciešamās darbības, lai pēc iespējas nodrošinātu attiecīgās tirgus

darbības turpināšanu, un reāllaikā izvērtē, vai pārvades sistēmā ir konstatējama viena vai vairāku šādu apstākļu iestāšanās:

- 2.1. pilnīgs sprieguma trūkums vismaz trīs minūtes;
  - 2.2. elektroenerģijas patēriņš ir par 50% mazāks nekā plānotais patēriņš un tādēļ:
    - 2.2.1. nav iespējams nodrošināt elektroenerģijas sistēmas balansu;
    - 2.2.2. nav iespējama citu elektroenerģijas avotu aktivizēšana, tai skaitā palīgpakalpojumu saņemšana no pakalpojuma sniedzējiem, kas atrodas ārpus pārvades sistēmas operatora kontroles zonas;
  - 2.3. elektroenerģijas ražošanas apjoms ir par 75% mazāks nekā plānotais pārvades sistēmas operatora frekvences kontroles zonā, un frekvence ir robežās no 49,0 līdz 48,0 Hz;
  - 2.4. identificēta atšķirīga frekvence ($\Delta f \geq 50$ mHz) vienā sprieguma līmenī trīs vai vairāk pārvades sistēmas apakšstacijās;
  - 2.5. ilgāk par 30 minūtēm nav pieejami tirgus procesu nodrošināšanas pamata un rezerves saziņas līdzekļi (e-pasta sistēmas, datu apmaiņas servisi, datu pārraides tīkli, balss sakari un citi).
3. Ja pārvades sistēmas operators konstatē kāda šā pielikuma 2.punktā noteiktā apstākļa iestāšanos un pēc tā izvērtēšanas pieņem lēmumu par tirgus darbības apturēšanu, pārvades sistēmas operators, izmantojot jebkuru no pārvades sistēmas operatoram pieejamiem saziņas līdzekļiem, nosūta šā pielikuma 6.punktā noteiktajiem adresātiem paziņojumu, kurā iekļauj vismaz šādu informāciju:
    - 3.1. tirgus darbības apturēšanas datumu un laiku;
    - 3.2. tirgus darbību, kura tiek apturēta;
    - 3.3. laiku, kad tiek uzsākta kontrolēta dispečervadība;
    - 3.4. apturētās tirgus darbības iespējamo atjaunošanas laiku.
  4. Sadales sistēmas operatoriem, nozīmīgiem tīkla lietotājiem un atjaunošanas un aizsardzības pakalpojuma sniedzējiem laika periodā, kad apturēta kāda no tirgus darbībām, ir pienākums izpildīt pārvades sistēmas operatora dispečera rīkojumu saskaņā ar sistēmas aizsardzības plānu un sistēmas atjaunošanas plānu.
  5. Atjaunojot apturēto tirgus darbību, pārvades sistēmas operators, izmantojot jebkuru no pārvades sistēmas operatoram pieejamiem saziņas līdzekļiem, nosūta paziņojumu, kurā iekļauj vismaz šādu informāciju par:
    - 5.1. laiku, kad tirgus darbība tiks atjaunota;
    - 5.2. citu tirgus dalībnieku tirgus darbības rīku un saziņas līdzekļu darbības atjaunošanu;
    - 5.3. laiku, kad balansēšanas pakalpojuma saņēmējam jāiesniedz pārvades sistēmas operatoram šā kodeksa 9.pielikuma 1.punktā noteiktais balansēšanas pakalpojuma saņēmēja kopējais grafiks 24 stundām nākamai dienai.
  6. Šā pielikuma 3. un 5.punktā noteiktos paziņojumus pārvades sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē un nosūta šādiem adresātiem:
    - 6.1. sadales sistēmas operatoram, kura sistēma ir pieslēgta pārvades tīklam;
    - 6.2. aizsardzības pakalpojuma sniedzējam;

- 6.3. atjaunošanas pakalpojuma sniedzējam;
  - 6.4. balansēšanas pakalpojuma sniedzējam;
  - 6.5. elektroenerģijas tirgus operatoram;
  - 6.6. regulatoram;
  - 6.7. regulēšanas pakalpojuma sniedzējam;
  - 6.8. nozīmīgam tīkla lietotājam;
  - 6.9. reģionālajam drošības koordinatoram;
  - 6.10. komersantam, kas veic vienotās ilgtermiņa pārvades tiesību piešķiršanas platformas funkcijas;
  - 6.11. Baltijas jaudas aprēķināšanas reģiona pārvades sistēmas operatoriem.
7. Kontrolētās dispečervadības ietvaros aktivizētās balansēšanas elektroenerģijas daudzumu pārvades sistēmas operators iekļauj izmantotās rezervju nodrošināšanas vienības balansēšanas pakalpojuma sniedzēja nebalansa aprēķinā kā nebalansa korekciju.
  8. Ja kontrolēta dispečervadība īstenota laika periodā, kad balansēšanas tirgus ir apturēts, pārvades sistēmas operators un tirgus dalībnieks savstarpējos norēķinus veic, ievērojot šādus nosacījumus:
    - 8.1. par kontrolētas dispečervadības ietvaros pārvades sistēmā ievadīto elektroenerģijas daudzumu pārvades sistēmas operators norēķinās ar tirgus dalībnieku saskaņā ar tirgus dalībnieka pamatoti noteiktu cenu;
    - 8.2. par elektroenerģijas daudzumu, kas kontrolētas dispečervadības ietvaros saņemts no pārvades sistēmas, tirgus dalībnieks norēķinās ar pārvades sistēmas operatoru, piemērojot elektroenerģijas cenu, kas atbilst elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cenai attiecīgajā tirdzniecības intervālā. Ja elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cena attiecīgajā tirdzniecības intervālā nav noteikta, norēķinus veic, piemērojot attiecīgā tirdzniecības intervāla iepriekšējo 30 dienu vidējo nākamās dienas cenu;
    - 8.3. nebalansa norēķinus kontrolētas dispečervadības ietvaros veic, nebalansa maksas noteikšanā nebalansa cenu aizstājot ar cenu, kas atbilst elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cenai attiecīgajā tirdzniecības intervālā. Ja elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cena attiecīgajā tirdzniecības intervālā nav noteikta, norēķinus veic, piemērojot attiecīgā tirdzniecības intervāla iepriekšējo 30 dienu vidējo nākamās dienas cenu.
  9. Ja tiek īstenota kontrolēta dispečervadība, kad balansēšanas tirgus nav apturēts, pārvades sistēmas operators un tirgus dalībnieks savstarpējos norēķinus veic, ievērojot šādus nosacījumus:
    - 9.1. par kontrolētas dispečervadības ietvaros pārvades sistēmā ievadīto elektroenerģijas daudzumu pārvades sistēmas operators ar tirgus dalībnieku, kurš nav noslēdzis palīgpakalpojumu līgumu vai kurš regulēšanas pakalpojuma sniegšanai attiecīgajā tirdzniecības intervālā nebija iesniedzis regulēšanas produkta solījumu, norēķinās par tirgus dalībnieka noteiktu pamatotu elektroenerģijas cenu;
    - 9.2. par elektroenerģijas daudzumu, kas kontrolētas dispečervadības ietvaros saņemts no pārvades sistēmas, tirgus dalībnieks, kurš nav noslēdzis palīgpakalpojumu līgumu vai kurš regulēšanas pakalpojuma sniegšanai attiecīgajā tirdzniecības intervālā

nebija iesniedzis regulēšanas produkta solījumu, norēķinās ar pārvades sistēmas operatoru, piemērojot cenu, kas atbilst elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cenai attiecīgajā tirdzniecības intervālā. Ja elektroenerģijas biržas nākamās dienas elektroenerģijas tirgus cena attiecīgajā tirdzniecības intervālā nav noteikta, norēķinus veic, piemērojot attiecīgā tirdzniecības intervāla iepriekšējo 30 dienu vidējo nākamās dienas cenu;

9.3. nebalansa norēķinus kontrolētas dispečervadības ietvaros veic atbilstoši šā kodeksa 4.12.nodaļas noteikumiem.

10. Informāciju par norēķiniem kontrolētas dispečervadības ietvaros norēķinu puses pievieno ikmēneša rēķinam.”

2. Šā kodeksa 6.²punktā noteikto elektroiekārtu pārbaužu veikšanas kārtību, prasības simulācijas matemātisko modeļu formātiem un atbilstības testu atskaites noformēšanai pārvades sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē sešu mēnešu laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās.

3. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

R. Irklis